

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-84>

УДК 657.37

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

APPLICATING INFORMATION SYSTEMS FOR THE PURPOSE OF BUSINESS MANAGEMENT

Грибовська Юлія Миколаївнакандидат економічних наук, доцент,
Дніпровський державний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5205-9045>**Кононенко Жанна Андріївна**кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський університет економіки та торгівлі
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0074-8249>**Hrybovska Yuliia**

Dniprovsky State Technical University

Kononenko Zhanna

Poltava University Economics and Trade

У статті досліджено особливості впровадження і використання інформаційних систем для ведення обліку та управління підприємством. Особливу увагу приділено висвітленню суті поняття «інформаційні системи». Сформульовано перелік завдань інформаційної системи. За результатами дослідження встановлено, що інформаційними системами бухгалтерського обліку є програмні продукти, які передбачають збір, зберігання та обробку фінансових і бухгалтерських даних, що використовуються внутрішніми користувачами для надання інформації інвесторам, кредиторам та податковим органам. Сучасні умови ведення бізнесу в Україні вимагають пошуку альтернативного продукту та заміни монополіста рішень для автоматизації бізнесу таких як «1С» та «BAS». Згідно з Указом Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», заборонено використовувати спеціалізовану бухгалтерську програму «1С» в державних установах. Метою статті є дослідження застосування сучасних інформаційних систем в управлінні підприємством, які зумовлюють зміну підходів до виконання завдань з бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту діяльності суб'єкта господарювання. Автором використано універсальні методи дослідження: аналіз – при вивченні дефініцій поняття «інформаційні системи» та програмних продуктів з обліку в Україні; синтез – при узагальненні принципів роботи програмних продуктів; порівняння – при визначенні і порівнянні переваг та недоліків програм для автоматизації обліку в Україні; теоретичне узагальнення – при виборі оптимального програмного продукту для ведення бухгалтерського обліку й забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень суб'єктами підприємницької діяльності. Практична цінність полягає у дослідженні основних характеристик та сфер застосування інформаційних систем бухгалтерського обліку в Україні, які розроблені вітчизняними й іноземними програмістами і спеціалістами. Виокремлено критерії вибору програмного продукту. Аналіз особливостей застосування програмних продуктів підтвердив широкі їх функціональні можливості: робота з найбільш поширеними блоками, зокрема банк і каса, продажі, закупівлі, склад, податковий облік, складання фінансової звітності. За результатами дослідження з'ясовано вирішенню яких проблем на підприємстві сприяє впровадження та застосування інформаційних систем бухгалтерського обліку.

Ключові слова: інформаційні системи, управління, програмні продукти, підприємство, бізнес-процеси.

The article considers peculiarities of adoption and application of information systems for the purposes of accounting and business management. The paper highlights the economic meaning of an information systems notion and discloses a list of goals for an information system. The research states that, from the standpoint of accounting, information systems are software products, which imply collecting, saving, and processing financial and accounting data exploited by internal users to provide information to investors, creditors, and tax authorities. The current state of business in Ukraine demands searching for alternate product and substituting monopolistic software

programs like «1S» and «BAS». Under the Order of the President of Ukraine on Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine «On Imposing Personal Special Economic and Other Restrictions (Sanctions)», public sector institutions are not permitted to apply accounting software «1S». The paper aims at considering modern information systems for managing business, which modify approaches for solving tasks in accounting, analysis, and auditing of a business entity's activities. The author has applied general methods of research: analysis is used to distinguish the meaning of an information system notion; synthesis is applied for summarizing software principles of work; comparison is used to identify and compare benefits and flows of accounting software in Ukraine; theoretical summarizing is applied for selecting optimal software for the purpose of accounting and decision-taking by managerial staff of the entity. Applied value refers to researching core characteristics and areas for adopting accounting information systems in Ukraine developed by both domestic and foreign developers and specialists. The author has allocated criteria for selecting software. Analysis of peculiarities of software implementation has proven their functionality: working with common blocks like bank and cash desk, selling, procurement, warehouse, tax accounting, and preparing financial statements. The study results in identifying issues of a business entity, which can be solved by adopting and applying accounting information systems.

Keywords: information systems, management, software products, entrepreneurship, business processes.

Постановка проблеми. Управлінська діяльність базується на інформаційному забезпеченні, яке переважно забезпечує облік, а тому роль системи бухгалтерського обліку в управлінській системі є визначальною. Ефективним напрямком удосконалення управління діяльністю підприємства є впровадження сучасних інформаційних систем, які забезпечують оперативність, якість, надійність процесів збору, обробки і зберігання інформації та оптимізацію управлінського персоналу підприємства. Автоматизація бізнес-процесів будь-якого підприємства є невід'ємною частиною та запорукою його розвитку. Програмні рішення дозволяють комплексно та гнучко підходити до посилення конкурентних позицій та зберігати унікальність суб'єкта господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми впровадження і використання інформаційних систем бухгалтерського обліку та управління на вітчизняних підприємствах висвітлено у працях провідних науковців: Т. В. Пономарьової та М. М. Матюшко [3], С. М. Ромашко [4], Н. П. Юрчук [7], консультанта з впровадження програмних продуктів І. Кривецького [1] та інших.

Вчені І. Фаріда, С. Муляні, Б. Акбар, С. Сетянінгсіх у дослідженні «Якість та ефективність інформаційних систем бухгалтерського обліку» використавши метод анкетування серед 51 співробітника, які працюють у відділі бухгалтерського обліку, визначили, що впровадження інформаційних систем бухгалтерського обліку має значний позитивний вплив на результативність організації через якість фінансової звітності [8].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Науковцями досліджені підходи до автоматизації управлінського процесу та його складові на підприємстві, вплив

комп'ютеризації обліку на прийняття управлінських рішень. Проте в сучасних умовах розвитку інформаційного простору, питання використання автоматизованих інформаційних систем в управлінській діяльності залишаються актуальними. Окремі аспекти щодо визначення та оптимального вибору інформаційних систем для суб'єктів підприємницької діяльності України та ефективного їх використання в процесі комп'ютеризованого обліку є об'єктом для суперечливого обговорення, що і зумовлює актуальність і доцільність дослідження даного питання.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження застосування сучасних інформаційних систем в управлінні підприємством, що зумовлює зміну підходів до виконання завдань з бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційні системи забезпечують прискорення обробки даних первинних документів, автоматизацію господарських операцій, формування фінансової та іншої звітності.

Інформаційна система – це взаємозв'язана сукупність концепцій, методів, технологій, технічних і програмних засобів, використовуваних для автоматизації процесів збору, реєстрації, обробки, зберігання та передачі інформації споживачу в інтересах досягнення поставленої мети [7, с. 54].

Ромашко С. М. сутність інформаційної системи дослідив за трьома напрямками, табл. 1.

З наведених вище визначень та окреслення суті інформаційної системи впливає її основна мета – підготовка і надання інформації, необхідної для забезпечення управління всіма ресурсами підприємства чи організації, створення інформаційного та технічного середовища для управління суб'єктом господарювання.

Таблиця 1

Сутність інформаційної системи з різних поглядів [4, с. 6–7]

З технічного погляду	З ділового погляду	З семантичного погляду
Набір взаємозалежних компонентів, які збирають, зберігають, опрацюють і розподіляють інформацію з метою забезпечення управління організацією та підтримки прийняття управлінських рішень	Сукупність інформації, апаратно-програмних і технологічних засобів, засобів комунікації, методів і процедур опрацювання даних та персоналу, які організують збирання, зберігання, опрацювання і розподіл інформації для підготовки і прийняття управлінських рішень	Сукупність різноманітних взаємопов'язаних або взаємозалежних відомостей про стан об'єкта управління та процеси, які відбуваються в ньому. Ці відомості виражені в показниках та інших інформаційних сукупностях, зібраних і опрацьованих за допомогою інформаційних технологій за визначеною методикою та за заданим алгоритмом

Основні завдання інформаційної системи:

- збір інформації з різних джерел;
- реєстрація, опрацювання та передача інформації;
- розподіл інформації між фахівцями та керівниками, підрозділами й окремими виконавцями у відповідності до посадових обов'язків.

Інформаційними системами бухгалтерського обліку є програмні продукти, призначені для автоматизації вирішення як індивідуальних, так і комплексних бухгалтерських задач для виконання планування, моніторингу, аналізу, управління та прийняття управлінських рішень.

Сучасні реалії ведення бізнесу в Україні вимагають пошуку альтернативного продукту та заміни монополіста рішень для автоматизації бізнесу таких як «1С» та «BAS».

Згідно з Указом Президента України № 133/2017 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 15 травня 2017 року, обмеження щодо спеціалізованих бухгалтерських програм стосуються відомого постачальника бухгалтерського програмного забезпечення «1С» [6].

З 2017 року компанії, які є правочасниками російського програмного забезпечення для автоматизації бізнесу за «1С», перебувають під санкціями в Україні. Заборона використовувати програмні продукти «1С» не стосується приватного сектору. Також програма «1С» не заборонена до використання госпрозрахунковими підприємствами.

Заборона використовувати програмні продукти «1С» та «BAS» в державних устано-

вах вимагає заміни програмного продукту та навчання персоналу роботи з ним.

При виборі програмного продукту доцільно враховувати такі критерії:

- базовий функціонал програми;
- оперативність відображення змін законодавства;
- зручність інтерфейсу;
- наявність методичної літератури;
- технічна підтримка партнера;
- можливість експорту-імпорту даних з іншими програмними продуктами;
- захищеність системи від внутрішніх користувачів та зовнішніх факторів;
- масштабність;
- вартість та порядок ліцензування.

Інформаційно-програмне забезпечення таке ж важливе для бухгалтерського обліку підприємства як організація облікового процесу, наявність висококваліфікованих працівників, система документообігу та ін.

Чітко налагоджені та найбільш доцільно підібрані програмні продукти для автоматизації бухгалтерського обліку забезпечують найвищу ефективність управління підприємством в цілому та організацію облікового процесу.

На ринку комп'ютерних облікових програм в Україні найбільшою популярністю користуються наступні програмні продукти:

1. «MASTER:Бухгалтерія» – комплексний модуль для автоматизації обліку на малих та середніх підприємствах, а також бюджетних установах. Програма інтегрується з клієнт-банком, що спрощує проведення операцій за рахунками. Доступне ведення обліку реалізації, придбання, залишків на складі, фактичних витрат на виробництво. Фінансові звіти формуються автоматично. Інтерфейс налашту-

ється користувачем індивідуально. Однією з переваг «MASTER:Бухгалтерія» є поєднання усіх напрямів обліку в одній програмі, для усіх даних в усіх модулях існує єдина інформаційна база, що водночас гарантує цілісність інформації. Усі модулі програми є інтегрованими в єдину систему за налаштуванням, і потреба в передачі будь-яких даних відсутня. Систему захищено від помилок, втрати важливої інформації та впливу людського фактора [2].

«MASTER:Бухгалтерія» є продуктом компанії IT-Enterprise, яка працює з 1987 року, має клієнтів і партнерів в різних країнах Європи, Америки, Азії. В Україні співпрацює із провідними компаніями, зокрема МХП, Megogo, Укрнафта, Епіцентр К, Roshen, Ferrexpro, Укрпошта.

2. «BOOKKEEPER» – відмінне рішення для бухгалтера-аутсорсера. У програмі можна працювати одночасно із клієнтом без втрати функціональності. Співробітники компанії можуть самостійно проводити первинні документи, бухгалтеру залишається лише перевірити коректність даних та скласти звітність. Програма створена для роботи з неприбутковими організаціями, ФОП та юридичними особами. Інтегрується з Приват-24, забезпечує прискорення документообігу між бухгалтером та контрагентами. Допомогає вести оперативний й податковий облік ФОП, відстежувати оборот коштів та товарів. Податкові звіти складаються програмою автоматично, банківські виписки можна завантажити у форматі DBF.

3. «M.E.DOC» – допомагає в роботі з документами різних форм, типів і призначенням, дозволяє обмінюватися документами з контрагентами та звітувати до контролюючих органів [5].

4. «SMARTFIN.UA» – програма для обліку малого бізнесу. В одному акаунті можна зібрати необмежену кількість ФОП, щоб не перемикатися і не втрачати інформацію. Можна працювати з мобільного телефону чи планшета, не прив'язуючись до стаціонарного ПК. Вести бухгалтерський облік може не лише фахівець, а й підприємець самостійно.

5. «Dilovod» – об'єднує бухгалтерський та управлінський облік, товарний оборот, ППРО й електронну звітність. У програмі можна вести кілька ФОП та юридичну особу в одній базі. Копії автоматично архівуються, весь грошовий обіг відображається у системі. Головна перевага – автоматична перевірка помилок.

6. «Дебет Плюс» – автоматизація бухгалтерського та оперативного обліку. Система

управління підприємством «Дебет Плюс» має модульну структуру, що дає можливість замовнику підібрати оптимальний комплект поставки, з функціональністю, що відповідає потребам підприємства. Спеціально розроблені конфігурації програмного комплексу «Дебет Плюс» дозволяють використовувати його для автоматизації: бюджетних організацій, відділів освіти, закладів охорони здоров'я, органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, підприємств сільського господарства, виробничих, торгових, будівельних підприємств, готелів і ресторанів.

7. «Універсал 9» – програма, що забезпечує комплексну автоматизацію різних бізнес-процесів. Програмне забезпечення представлено трьома продуктами: «Універсал 7 ERP» – комплексна система управління ресурсами підприємства, орієнтована на середні і великі підприємства та організації; «Універсал МВЕ» – для середнього бізнесу; «Універсал SBE» – для ведення обліку на невеликому підприємстві [1].

Найпопулярнішими альтернативами «1С» та «BAS» від іноземних розробників є програмні продукти «SAP», «Microsoft», «Oracle» та «Odoo».

1. «SAP» – це потужна система із безліччю можливостей, розробник німецька корпорація SAP, яка виробляє корпоративне програмне забезпечення та забезпечує підтримку програм для компаній будь-якого розміру в усьому світі.

«SAP S/4HANA» – досконала система планування ресурсів підприємства (ERP) із вбудованими інтелектуальними технологіями, зокрема штучним інтелектом, машинним навчанням і розширеною аналітикою. За допомогою неї компанії можуть впроваджувати бізнес-моделі, миттєво керувати змінами робочих процесів, організувати внутрішні й зовнішні ресурси та застосовувати прогностичні функції штучного інтелекту [1].

«SAP Business One» – доступний спосіб керувати всім бізнесом – від бухгалтерського обліку та фінансів, закупівель, інвентаризації, продажів і відносин із клієнтами, а також управління проектами до операцій та людських ресурсів.

«SAP Business One» допомагає впорядкувати процеси, отримати краще уявлення власнику про бізнес, підвищує швидкість опрацювання інформації та прийняття рішень в реальному часі.

2. «Microsoft Dynamics» – інтегрована комплексна система управління підприємством,

об'єднує можливості фінансового управління, аналізу стану бізнесу, управління виробництвом, дистрибуцією, електронною комерцією та взаємовідносинами з клієнтами [1].

«Microsoft Dynamics 365 for Finance and Operations» (раніше – «Microsoft Dynamics AX») – сучасна комплексна ERP система, що дозволяє управляти ресурсами підприємств корпоративного масштабу. Програма акумулює в собі найсучасніші і актуальні ERP, CRM і BI-процеси, охоплює всі сфери діяльності підприємства і дозволяє перевести в цифрове середовище всі бізнес-процеси.

«Dynamics 365 Business Central» (раніше – «Microsoft Dynamics NAV») допомагає компаніям інтегрувати фінансові відділи, відділи продажів, виробництва, обслуговування та операцій. Завдяки цьому, вони отримують точний і вичерпний огляд свого бізнесу, що спрощує бізнес-процеси, покращує взаємодію з клієнтами та полегшує прийняття рішень [1].

«Business Central» об'єднує співробітників і спрощує обмін даними між ними. Він допомагає виявляти тенденції, запобігає проблемам і забезпечує комфортний користувацький досвід, доступний і захищений на всіх потрібних девайсах.

«Microsoft Dynamics 365 Customer Engagement» (CRM) – набір сучасних, хмарних інтелектуальних додатків, впровадження яких дозволяє автоматизувати весь ланцюжок комунікацій з клієнтами: від зацікавленості до покупки і подальшого сервісного обслуговування. Забезпечує послідовне і якісне поліпшення взаємодій з клієнтами, що веде до стабільного, прогнозованого доходу.

3. «Oracle» – це потужне рішення для великих компаній.

«Oracle Business Suite» включає в себе понад 150 інтегрованих програмних модулів. Функціональні блоки програми умовно можна поділити на: «Oracle ERP», «Oracle CRM» та «Oracle E-Hub» (електронна комерція) – призначені для організації електронних торгових площадок та включають інші галузеві блоки.

«Oracle E-Business Suite» надає можливості бізнес-аналізу та враховує специфічні завдання різних галузей, серед яких: авіапромисловість, машинобудування, хімічна промисловість, телекомунікації, енергетика, державний та фінансовий сектори, охорона здоров'я, торгівля і дистрибуція, будівництво, транспортні й комунальні послуги. Дана система найбільш доцільна для виробничих компаній, так як управління технологічними процесами сконструйовано на найвищому рівні [1].

«Oracle» – система планування ресурсів підприємства, що складається із взаємозалежних модульних рішень. Програмний продукт забезпечує автоматизацію й оптимізацію широкого кола завдань різного рівня – від управління ризиками та проектами до корпоративного планування і бюджетування.

4. «Odoо» – web-орієнтована all inclusive ERP. Це бельгійська ERP+CRM система, яка складається з різноманітних модулів для ведення бізнесу. «Odoо» – це набір програм для роботи з відкритим кодом, які охоплюють всі потреби компанії: CRM, електронна комерція, бухгалтерський облік, склад, точка продажу, управління проектами тощо.

Система призначена для організації фінансів та інтернет-магазинів через єдиний інтерфейс, ведення фінансового обліку, управління персоналом та підрозділами. Серед базових модулів – клієнтська база, управління проектами, статистика, управління замовленнями, складський облік. Основні користувачі платформи – підприємства оптової торгівлі, логістики, HoReCa, проєктні організації, будівельні, виробничі компанії [1].

Аналіз особливостей застосування програмних продуктів вказує на широкі їх функціональні можливості. В програмах реалізовано можливості друку первинних документів, роботи з найбільш поширеними блоками, зокрема банк і каса, продажі, закупівлі, склад, податковий облік, а також складання фінансової звітності тощо.

Наведений список облікових програмних продуктів не є вичерпним, на українському ринку представлено набагато більше програмних продуктів для ведення обліку.

На багатьох підприємствах малого бізнесу для ведення бухгалтерського обліку використовують програму «Microsoft Excel». На основі програми створюють необхідні шаблони, за допомогою яких вирішуються поставлені завдання. Розробниками рішень щодо розробки шаблонів виступають самі бухгалтери, які володіють відмінними навичками роботи з продуктами Microsoft [3, с. 151].

Використання «Microsoft Excel» полегшує роботу бухгалтера з первинною документацією, допомагає з формуванням типових бухгалтерських звітів. Програма є достатньо простою, доступною для самонавчання, не потребує додаткових вмінь, бухгалтери ведуть в ній допоміжні розрахунки та таблиці, за допомогою яких проводять самоперевірку.

Перевагою програми є те, що електронні таблиці Excel дозволяють доопрацьовувати

звіти, надавати інформацію, отриману при вивантаженні із спеціалізованої бухгалтерської програми у необхідному вигляді. Для бухгалтера програма «Microsoft Excel» надає можливість консолідації даних, дозволяє обрати необхідну інформацію, створюючи окремі таблиці або приховуючи дані у вхідній таблиці. Вагомим недоліком програми «Microsoft Excel» є те, що в ній можна організувати найпростіший, зовсім нескладний бухгалтерський облік. Це може бути не більше 10–15 господарських операцій в місяць і номенклатура товарних позицій буде також невеликою [3, с. 151].

Висновки. Нині на ринку програмного забезпечення існує безліч автоматизованих інформаційних систем, котрі задовольняють вимоги найвибагливіших користувачів інформації.

Використання інформаційних систем в управлінні підприємствами сприяє вирішенню таких проблем:

- зниження складності прийняття рішень (вибір управлінського рішення із множини можливих рішень);
- підвищення оперативності обробки даних і достовірності інформації, що сприяє прийняттю більш об'єктивних фінансових та управлінських рішень.

Кожному із застосовуваних в Україні програмних продуктів для ведення обліку властиві певні особливості, які відрізняють їх одне від одного та дозволяють керівникам підприємств зважувати й робити оптимальний для свого бізнесу вибір з перспективою прийняття ефективних управлінських рішень і успішного ведення бухгалтерського обліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кривецький І. Альтернатива 1С в Україні: огляд українських та іноземних аналогів. URL: <https://www.oneservice-consulting.com/alternatyva-1c-v-ukraini-ogljad-ukrainskyh-ta-inozemnyh-analogiv> (дата звернення: 26.02.2023).
2. MASTER:Бухгалтерія. URL: www.masterbuh.com (дата звернення: 26.02.2023).
3. Пономарьова Т. В., Матюшко М. М. Аналіз програмних продуктів, які використовуються для автоматизації бухгалтерського обліку суб'єктами підприємницької діяльності. *Соціальна економіка*. 2021. Вип. 62. С. 148–156.
4. Ромашко С. М. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Інформаційні системи в менеджменті» [Текст]. Львів : ЛІМ, 2007. 49 с.
5. ТОП-10 програм, які полегшують життя бухгалтеру. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/9463-top-10-program-yak-polegshuyut-jittya-buhgalteru> (дата звернення: 26.02.2023).
6. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 15 травня 2017 року № 133/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133/2017#Text> (дата звернення: 26.02.2023).
7. Юрчук Н. П. Інформаційні системи в управлінні діяльністю підприємства. *Агросвіт*. 2015. № 19. С. 53–58. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/19_2015/12.pdf (дата звернення: 26.02.2023).
8. Farida I., Mulyani S., Akbar B., Setyaningsih S. Quality and efficiency of accounting information systems. *Utopía y Praxis Latinoamericana*. 2021. Vol. 26(2). P. 323–326.

REFERENCES:

1. Kryvetskyi I. Alternatyva 1S v Ukraini: ohliad ukrainskykh ta inozemnykh analogiv [An alternative to the 1S in Ukraine: considering Ukrainian and foreign analogues]. Available at: <https://www.oneservice-consulting.com/alternatyva-1c-v-ukraini-ogljad-ukrainskyh-ta-inozemnyh-analogiv> (last accessed: 26.02.2023).
2. MASTER: Bukhhalteriiia [MASTER: Accountancy]. Available at: www.masterbuh.com (last accessed: 26.02.2023).
3. Ponomarova T. V., Matiushko M. M. (2021). Analiz prohramnykh produktiv, yaki vykorystovuiutsia dlia avtomatyzatsii bukhhalterskoho obliku subiektamy pidpriemnytskoi diialnosti [Analyzing accounting software applied by business entities]. *Social Economics*. No. 62. P. 148–156.
4. Romashko S. M. (2007) Oporny konspekt lektsii z dystsypliny «Informatsiini systemy v menedzhmenti» [Lectures on information systems in management]. Lviv: LIM, 49 p.
5. TOP-10 prohram, yaki polegshuiut zhyttia bukhhalteru [TOP-10 software programs, which simplify accountant's life]. Available at: <https://www.golovbukh.ua/article/9463-top-10-program-yak-polegshuyut-jittya-buhgalteru> (last accessed: 26.02.2023).

6. Ukaz Prezydenta Ukrainy Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 28 kvitnia 2017 roku «Pro zastosuvannia personalnykh spetsialnykh ekonomichnykh ta inshykh obmezhuvalnykh zakhodiv (sanktsii)» vid 15 travnia 2017 roku № 133/2017 [Order of the President of Ukraine on decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of 28th April 2017 «On imposing personal special economic and other restrictions (sanctions)» of 15th May 2017 No. 133/2017]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133/2017#Text> (last accessed: 26.02.2023).

7. Yurchuk N. P. (2015) Informatsiini systemy v upravlinni diialnistiu pidpriemstva [Information systems in managing business]. *Agrosvit*. No. 19. P. 53–58. Available at: http://www.agrosvit.info/pdf/19_2015/12.pdf (last accessed: 26.02.2023).

8. Farida I., Mulyani S., Akbar B., Setyaningsih S. (2021) Quality and efficiency of accounting information systems. *Utopía y Praxis Latinoamericana*. Vol. 26(2). P. 323–326.